
opgenomen: *Predikantsvrouw. Maandblad voor de predikantsvrouwen in Nederland*. Deze uitgave van de actieve drukker-boekhandelaar-uitgever D.H. Littooy Az. te Terneuzen, zoon van een vooraanstaande afgescheiden predikant te Middelburg, zou echter de crisistijd niet overleven. Het blad, waarin ook destijds bekende mannen als V. Hepp en E.L. Smelik bijdragen leverden, sneuvelde na twee jaargangen in 1935.

Lijsten en registers

BNPP IX opent met een korte beschrijving van de geschiedenis van de *BNPP*-project. Deze beschrijving loopt uit op onder meer een lijst van de geraadpleegde vind- en bewaarplaatsen en een naamlijst van de 61 vrijwilligers die ooit bij het project waren betrokken. Daarna volgt het hoofdbestanddeel: twee titellijsten – alfabetisch en chronologisch –, gevolgd door drie kleinere, straks nader te noemen lijsten. *BNPP* X bevat een register op zaken en namen. Volgens de inleiding op genoemd register betreft dit de rubrieken ondertitel, eigenaar, uitgever, drukker, plaats van uitgave, redactie en medewerkers, maar voor zover na te gaan zijn ook de hoofdtitels opgenomen.

Bij de alfabetische lijst valt onder meer op dat titels vaker beginnen met ‘Christelijk(e)’ dan met ‘Gereformeerd(e)’, ‘Hervormd(e)’, ‘Evangelisch-/Luthersch(e)’ of ‘Protestant(sche)’. Nog sterker blijkt dit uit de algemene lijst van deel X, waarin ook titels van de vermist- en niet-bereikt-lijsten evenals ondertitels zijn opgenomen. Blijkbaar was de protestantse pers toch vooral op de groep als geheel gericht en minder op de verschillende denominaties. Ook het protestants-zijn, dat vooral het onderscheid met het katholieke volksdeel wil aangeven, wordt niet overmatig veel beklemtoond. Wel treft men zo’n honderdvijftig keer het gebruik van ‘Ons / Onze’, iets dat op groepsvorming wijst.

De chronologische titellijst brengt in grote lijnen aan het licht hoe de protestantse periodieke pers in de periode 1789-2005 groeide. Dit is een prestatie waar onderzoekers dankbaar gebruik van zullen maken. Ik gebruik evenwel met opzet de aanduiding ‘grote lijnen’, want geheel betrouwbaar en precies is de lijst niet. Dit laatste voornamelijk omdat de chronologie uitloopt op een opsomming van ruim honderd titels die als ‘vermist worden beschouwd’,⁴ maar ook vanwege het feit dat er in de chronologie onjuiste gegevens zijn opgenomen van ‘vermiste’ titels waarvan de redactie *wel* data meende te bezitten. Ik kom daar dadelijk op terug.

Het register op namen en zaken is in verschillende opzichten vruchtbaar te maken voor onderzoek. Denk bijvoorbeeld aan de namen van uitgevers die erin zijn opgenomen, samen met de door hen uitgegeven periodieken. De minder bekende uitgever van het

⁴ *BNPP* IX, 101